

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/230/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2217201016
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jozef Mačej
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2217201016.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Jozefa Mačēja a sudcov JUDr. Daniela Ilavského a JUDr. Gabriely Briškovej v právnej veci žalobkyne: J. F., nar. X. G. XXXX, bytom F. C. XXX, zast.: Prosman a Pavlovič advokátska kancelária, s.r.o., Hlavná 31, Trnava, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., IČO: 35 792 752, so sídlom Pribinova 25, Bratislava, zast.: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, Bratislava, o 679,37 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 19. mája 2017 č. k. 16C/5/2017-66, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

II. Žalobkyni sa priznáva voči žalovanému nárok na náhradu účelne vynaložených trov odvolacieho konania v celom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom č.k. 16C/5/2017-66 z 19. mája 2017 súd prvej inštancie výrokom I. zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni do troch dní sumu 679,37 eur s 5 % ročným úrokom z omeškania od 22. februára 2017, výrokom II. zamietol žalobu v časti o zaplatenie 5 % ročného úroku z omeškania zo sumy 679,37 od 21. novembra 2016 do 21. februára 2017, výrokom III. priznal žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu 100 % trov konania prvej inštancie a výrokom IV. sťažnosť žalovaného proti uzneseniu súdu prvej inštancie č.k. 16C/5/2017-22 z 1. februára 2017 zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne použitím ust. § 39, § 107, § 456 O.z. (zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy), § 255 ods. 1 C.s.p. (zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení účinnom od 1. júla 2016, ďalej len „C.s.p.“).

2. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázaný tento **s k u t k o v ý s t a v :**

3. Žalovaný ako veriteľ 11. marca 2014 a žalobkyňa ako dlžník 21. februára 2014 podpísali listinu označenú ako „Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/Zmluva o revolvingovom úvere“ č. 8500041884. V časti tejto listiny označenej „5. Údaje o požadovanom revolvingovom úvere“ sa uvádza, že dlžník žiada veriteľa o poskytnutie úverového limitu 1.200 eur splatného v 36 splátkach po 68,12 eur, pričom celkovo mal dlžník splatiť 1.634,88 eur. Predpokladaná ročná percentuálna miera nákladov, ako aj úroková sadzba bola 70,00 %. Okrem toho bola uvedená priemerná RPMN a účel úveru „bez uvedenia účelu“. V časti listiny označenej „6. Údaje o schválenom revolvingovom úvere (nevypíňajte)“ sú uvedené v podstate zhodné údaje, len RPMN bola vyčíslená na 69,53 %. Listom z 11. marca 2014 žalovaný potvrdil žalobkyni uzavretie zmluvy, pričom uviedol aj splatnosť prvej splátky 12. apríla 2014 a poslednej 12. marca 2017. Žalobkyňa postupne uhradzovala žalovanému dohodnuté splátky a dňa

9. septembra 2015 požiadala žalovaného o možnosť predčasného splatenia, ktoré jej tento povolil s tým, že do 24. septembra 2015 musí uhradiť zvyšných 721,33 eur, ktorú sumu žalobkyňa uhradila dňa 17. septembra 2015, načo žalovaný potvrdil, že jej záväzky zo zmluvy č. 8500041884 boli splatené. Listom zo 4. novembra 2016 žalobkyňa zastúpená advokátom vyzvala žalovaného, aby s ňou uzavrel dohodu o urovnaní, „na základe ktorej príde k... určeniu povinnosti klienta uhradiť úver Zmluvy len vo výške istiny, t.j. určenie..., že úver je bezúročný a bez poplatkov; vrátenie preplatku, ktorý má charakter bezdôvodného obohatenia“. Nebolo dokázané, kedy bol tento list žalovanému doručený.

4. Z takto zisteného skutkového stavu súd prvej inštancie vec právne posúdil tak, že žalobkyňa sa domáha voči žalovanému nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorým je podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka aj plnenie z neplatného právneho úkonu. Žalobkyňa plnila žalovanému celkovo 1.879,37 eur na základe zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500041884, o ktorej tvrdí, že je neplatná.

5. Pretože žalovaný ako veriteľ poskytoval túto pôžičku v rámci svojho podnikania a žalobkyňa ju neprijímala na takéto účely, spĺňajú definíciu veriteľa a spotrebiteľa v zmysle § 2 písm. a) a b) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom k 21. februáru 2014 (deň podpisu žiadosti o úver) a žiadosť/zmluva by bola zároveň zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa § 2 písm. d) cit. zákona a úver ňou poskytnutý je spotrebiteľským úverom v právnej forme úveru [§ 1 ods. 2 cit. zákona]. Zároveň je takáto zmluva spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

6. Podľa názoru súdu prvej inštancie dohodnutá ročná úroková sadzba vo výške 70 % ročne odporuje dobrým mravom a poukazom na judikatúry Najvyššieho súdu SR (napr. 5Cdo/26/2011. Úroková sadzba 70 % je podľa názoru súdu jednoznačne úžernícka, pretože predstavuje viac než dvojtretinové zhodnotenie peňažných prostriedkov, teda viac než dvojtretinové zvýšenie ceny tovaru oproti prípadu, kedy by žalobkyňa ako kupujúca zaplatila tovar ihneď. Takto vysoká úroková sadzba nie je odôvodnená ani žiadnymi osobitnými dôvodmi kreditného rizika dlžníka, ani hospodárskou alebo inou situáciou v slovenskej ekonomike. Navyše úver poskytnutý žalobcovi má pomerne dlhé trvanie (36 mesiacov), v dôsledku čoho je celkový podiel úrokovej zložky na výnose žalovaného nadmerne vysoký. Vzhľadom na to súd dospel k záveru, že dohoda o takejto úrokovej sadzbe je právnym úkonom, ktorý sa prieči dobrým mravom, v dôsledku čoho je podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatná.

7. Podľa § 451 ods. 1 a 2 Obč. zák. potom platí, že plnenie z neplatného právneho úkonu je bezdôvodným obohatením, ktoré sa musí vydať tomu, na čí úkor sa získalo. Podľa zisteného skutkového stavu žalovaný vyplatil žalobkyni na základe zmluvy o revolvingovom úvere z 11. marca 2014 sumu 1.200 eur. Žalobkyňa mala žalovanému takto získané bezdôvodné obohatenie vrátiť, zaplatila však vo výsledku 1.879,37 eur. Žalobkyňa tak v skutočnosti nielenže získané bezdôvodné obohatenie vrátila, ale naopak, žalovanému na splatenie úveru z tejto neplatnej zmluvy splnila viac než mala. Tým sa žalovaný obohatil na úkor žalobkyne plnením z neplatného právneho úkonu o sumu $(1.879,37 - 1.200 =) 679,37$ eur a toto bezdôvodné obohatenie je povinný jej podľa § 451 ods. 1 a § 456 Obč. zák. vydať.

8. Žalovaný namietal premlčanie nároku žalobkyne hoci bez bližšieho odôvodnenia svojej námietky. Súd prvej inštancie poukázal na to, že v prerokúvanej veci zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že žalobkyňa uhradila žalovanému 17. septembra 2015 sumu 721,33 eur. Premlčacia doba vo vzťahu k tejto sume tak mohla začať plynúť najskôr v tento deň a uplynie 17. septembra 2017. Žaloba bola podaná pred uplynutím premlčacej doby a nárok žalobkyne preto nemôže byť premlčaný, preto súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť sumu 679,37 eur prijatú ako bezdôvodné obohatenie. Splatnosť záväzku na vrátenie bezdôvodného obohatenia nebol medzi žalobkyňou a žalovaným dohodnutá, ani zákonom určená. Preto bol žalovaný podľa § 563 Obč. zák. povinný plniť prvého dňa potom, čo ho žalobkyňa o plnenie požiadala. Žalobkyňa tvrdí, že ho o plnenie požiadala listom svojho právneho zástupcu zo 4. novembra 2016, žalobkyňa však nepreukázala dôjdenie tohto prejavu žalovanému, pričom navyše obsah tohto listu nemožno vyložiť ako jednoznačnú výzvu na zaplatenie žalovanej sumy. Žaloba žalobkyne s platobným rozkazom bola žalovanému doručená 20. februára 2017. Žalovaný bol tak povinný plniť 21. februára 2017 a 22. februára 2017 sa dostal s plnením do omeškania. Od tohto dňa patrí žalobkyni podľa § 517 ods. 2 Obč. zák. nárok na úrok z omeškania vo výške určenej v § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. vo výške základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky účinnej k prvému dňu omeškania + 5 %.

9. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 C.s.p. a že žalobkyni aj keď mala vo veci úspech v prevažnej a podstatnej časti žaloby, právo na náhradu trov konania nepriznal z dôvodu, že žalobkyni žiadne trovy v konaní nevznikli.

10. Spolu s platobným rozkazom súd uznesením č. k. 16 C 5/2017-22 uložil žalovanému podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch povinnosť zaplatiť súdny poplatok za žalobu, pretože žalobkyňa ako spotrebiteľka bola podľa § 4 ods. 2 písm. u) zákona č. 71/1992 Zb. od súdneho poplatku oslobodená. Proti tomuto uzneseniu podal žalovaný sťažnosť namietajúc, že je predčasné, pretože proti platobnému rozkazu podal odpor a žalobe tak nebolo vyhovené. S dôvodmi sťažnosti by sa v čase jej podania bolo možné stotožniť. Podľa § 217 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 234 ods. 2 C. s. p. je však aj pre rozhodnutie o sťažnosti rozhodujúci stav v čase rozhodovania o nej. Keďže o sťažnosti súd rozhodoval v rozsudku, ktorým žalobe žalobkyne v časti istiny (ktorá je rozhodujúca pre vyrubenie súdneho poplatku, § 7 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb.) vyhovel, je v čase rozhodovania znova splnená podmienka § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. Žalobkyňa ako spotrebiteľka je od súdneho poplatku oslobodená a súd jej žalobe vyhovel, v dôsledku čoho súdny poplatok platí žalovaný. Vzhľadom na to, že tento súdny poplatok mu bol napadnutým uznesením vyrubení, je toto uznesenie správne a súd nedôvodnú sťažnosť proti nemu podľa § 250 C. s. p. zamietol.

11. Včas podaným odvolaním voči napadnutému rozhodnutiu v celom rozsahu sa žalovaný domáhal, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok v napadnutom rozsahu a žalobu zamietol, alebo aby ho zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie súdu prvej inštancie. Poukazuje na to, že pre posúdenie otázky spojenej s výškou úrokovej sadzby je potrebné vychádzať z § 502 Obchodného zákonníka, nakoľko v danom prípade ide o úverovú zmluvu, ktorá sa riadi ustanoveniami Obchodného zákonníka a v otázkach, ktoré neupravuje Obchodný zákonník, ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Prednostné použitie Občianskeho zákonníka na spotrebiteľské vzťahy bolo totiž do Občianskeho zákonníka zavedené zákonom č. 102/2014 Z.z. a účinné až od 1.4.2015, na uzavreté zmluvy sa preto môžu použiť len tie predpisy z Občianskeho zákonníka, ktoré v roku 2013 osobitne upravili neregulované Obchodným zákonníkom. Prednostné použitie Občianskeho zákonníka je v zmysle ustanovenia § 52 ods. 2 prípustné len pre vzťahy založené po jeho účinnosti. Základná úprava regulácie výšky úrokov pre úverovú zmluvu bola v čase uzavretia zmluvy o úvere uvedená v § 502 Obchodného zákonníka, pričom záver súdu zneplatňujúci dojednanie o úroku ako celku (a aj samotnej zmluvy) je nedôvodný a v rozpore s ustanoveniami zákona. Pokiaľ ide o výšku úrokovej sadzby, žalovaný poukazuje na to, že súd nemal preukázanú žiadnu úrokovú sadzbu iných poskytovateľov úverov a porovnanie úrokovej sadzby s hodnotou inflácie je neopodstatnené. Poukazuje na nesprávnu aplikáciu ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, nakoľko zákonodarca v čase uzavretia zmluvy reguloval celkovú odplatu v súvislosti so spotrebiteľským úverom, nie iba jednu jej zložku - ročnú úrokovú sadzbu. Pri porovnaní výšky odplaty s hodnotou priemernej odplaty za spotrebiteľské úvery je namieste záver, že táto nebola podstatne prevýšená.

12. Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného vyjadrila tak, že rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za správne a zákonné. So závermi žalovanému v odvolaní žalobkyňa nesúhlasí, poukazujúc na ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka (účinného v marci 2014), podľa ktorého ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Tvrdenia žalovanej o prednostnej aplikácii ustanovení Obchodného zákonníka považuje žalovaná za účelové, v tejto súvislosti poukazuje na ustálenú rozhodovaciu prax súdov ako i na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 21. apríla 2015, sp. zn. 3MCdo/14/2014. Aplikácia ust. § 502 Obchodného zákonníka pre rozpor so zásadou ochrany spotrebiteľa je vylúčená. Pokiaľ ide o výšku úrokovej sadzby vo vyjadrení žalobkyňa poukázala na totožné skutočnosti ako v podanej žalobe.

13. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania pripúšťal (§ 355 ods. 1 C.s.p.), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 365 C.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 C.s.p.) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 C.s.p.), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 C.s.p.), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 C.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385

ods. 1 C.s.p. a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je v odvolaní napadnutej zamietajúcej časti ako aj v časti rozhodnutia o trovách konania vo výroku vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 ods. 1 a 2 C.s.p.

14. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 4. decembra 2018 (§ 219 ods. 1, 3 C.s.p. v spojení s § 378 ods. 1 C.s.p.).

15. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 16C/5/2017 je uloženie povinnosti žalovanému a to vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 679,37 eur s úrokom z omeškania a to z titulu plnenia z neplatného právneho úkonu, ktorým bola Zmluva o revolvingovom úvere č. 8500041884 uzavretá žalobkyňou so žalovaným dňa 11. marca 2014. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu, ktorým súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť sumu 679,37 eur s 5 % ročným úrokom z omeškania od 22. februára 2017 a žalobkyňi priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 %.

16. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobou uplatnených nárokov a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery prvoinštančného súdu vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 C.s.p. odvolací súd už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvoinštančného súdu odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu sa potom žiada dodať už len nasledovné:

17. Pokiaľ ide o odvoláciu námietku týkajúcu sa nesprávnej aplikácie ustanovení Občianskeho zákonníka na prejednávajúcu vec, odvolací súd poukazuje na to, že nemožno pochybovať o spotrebiteľskom charaktere právneho vzťahu (a v odvolaní to nespochybňuje ani samotný žalovaný), založeného žalobkyňou a žalovaným predmetnou zmluvou o úvere. Odvolací súd nespochybňuje, že medzi žalobkyňou a žalovaným vznikol právny vzťah zo zmluvy o úvere podľa § 497 Obchodného zákonníka. Na základe tejto zmluvy sa žalovaný v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti zaviazal poskytnúť žalobkyňi ako fyzickej osobe - nepodnikateľovi peňažné prostriedky a žalobkyňa sa tieto zaviazala splácať v pravidelných splátkach, pričom pri uzatváraní zmluvy nevystupovala v rámci svojej podnikateľskej, alebo obchodnej činnosti. Ako správne tiež uviedol súd prvej inštancie, uvedená zmluva vzhľadom na povahu účastníkov právneho vzťahu (žalovaný - dodávateľ, žalobkyňa - spotrebiteľ) je teda zároveň i spotrebiteľskou zmluvou podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj zmluvou o spotrebiteľskom úvere podriadenou tiež režimu zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Vzhľadom na tento spotrebiteľský charakter právneho vzťahu, v ktorom má pôvod v konaní uplatňovaný nárok voči žalovanému, súd prvej inštancie zákonu zodpovedajúcim spôsobom vychádzajúc z princípu ochrany spotrebiteľa v spotrebiteľskom právnom vzťahu posúdil, že naň dopadajú normy spotrebiteľského práva. Súd prvej inštancie teda postupoval správne, keď na danú vec aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka. Takéto pravidlo je ustálené v aplikačnej praxi súdov, ktoré riešenie odobril aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 19. júna 2013 č.k. I. ÚS 402/2013-10, v ktorom skonštatoval, že „prednostným uplatnením Občianskeho zákonníka na prospech spotrebiteľa na úver ako absolútny obchod upravený v Obchodnom zákonníku, nedošlo k porušeniu ústavných práv veriteľa.“

18. Novela Občianskeho zákonníka vykonaná zákonom č. 102/2014 Z. z. však definitívne expressis verbis vyriešila výkladové rozdiely, na ktoré sa odvoláva žalovaný (doplnením ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka) tak, že na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Z dôvodovej správy k zákonu vyplýva, že cieľom jej prijatia je odstrániť výkladové problémy v otázke použitia Občianskeho alebo Obchodného zákonníka na spotrebiteľské vzťahy, s nimi súvisiace vzťahy a osobitne vzťahy tzv. akcesorického charakteru. Výslovne sa ustanovuje, že na všetky právne vzťahy vzniknuté na základe spotrebiteľskej zmluvy sa vždy použijú ustanovenia Občianskeho

zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Z tohto dôvodu sa preferuje prioritne občianskeho zákonníka, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší a to na celý režim právneho vzťahu, aj keby sa na právny režim mohla použiť právna úprava Obchodného zákonníka. Predmetné ustanovenie zachytáva prevažujúcu výkladovú prax a jeho cieľom je iba výslovne stanoviť aj doposiaľ platné pravidlo prednostného použitia režimu občianskeho zákonníka na spotrebiteľské záväzky. Z uvedeného dôvodu je námietka žalobcu o aplikácii Obchodného zákonníka na daný právny vzťah (menovite tiež vo vzťahu k úrokom) nedôvodnou.

19. Nespôsobilou k zmene napadnutého rozhodnutia je tiež námietka žalovaného spočívajúca v tom, že záver o neplatnosti zmluvy o úvere z dôvodu neprimerane vysokej úrokovej sadzby.

20. Odvolací súd na internetovej stránke NBS preveroval priemerné úrokové miery obdobného úveru poskytovaného bankami v rozhodnom období a zistil, že pri novo poskytnutých spotrebiteľských úveroch so splatnosťou od 1 do 5 rokov činila priemerná úroková sadzba 11,71 % p.a., z čoho je zrejmé, že ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi zmluvného vzťahu v danom prípade (70 %), viac ako šesťnásobne prevyšuje mieru úrokov poskytovaných v tomto období bankami.

21. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009).

22. Za dobré mravy možno považovať súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je často zabezpečované aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti. Keďže v posudzovanej veci ide o neprimerane vysoké úroky, ktoré boli dojednané v rozpore dobrými mravmi, je s poukazom na ust. § 39 O.z. (občianskeho zákonníka) zmluva o úvere v tejto časti neplatným právnym úkonom a v kumulatívne s ostatnými vyššie zistenými skutočnosťami, neplatnou v celom rozsahu.

23. Odvolací súd v tomto smere poukazuje na závery rozhodnutia Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. septembra 2013 č. k. 3Co/151/2013, v ktorom sa uvádza, že „Odvolací súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o 100 % priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami a ak veriteľ využije tieseň spotrebiteľa, jeho neskúsenosť, ľahkomyselnosť, rozrušenie, prípadne slabomyselnosť. Aj pri nedbanlivosti veriteľa ide o vykorisťovanie spotrebiteľa a v takomto prípade je úverová zmluva neplatná v celom rozsahu. Poskytovanie úverov je citlivá agenda a pre odbornú starostlivosť veriteľa sa musí vyžadovať proaktívny prístup k zisteniu vhodnosti úverových podmienok (starostlivosť o hospodárske záujmy spotrebiteľov; čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie)“.

24. Ako v konečnom dôsledku uviedol tiež Ústavný súd SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória aj prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV. ÚS 55/201-19).

25. Odvolací súd sa plne stotožňuje s vyššie uvedenými závermi, pričom žalovaný v odvolaní nevyprodukoval žiadnu námietku, ktorá by bola spôsobilou k odklonu od nich. Pokiaľ teda súd prvej inštancie považoval za rozporné s dobrými mravmi poskytnutie úveru spotrebiteľovi za cenu prevyšujúcu o 100 % priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami, o ktorý prípad preukázateľne v posudzovanej veci išlo a v dôsledku toho posúdil zmluvu ako absolútne neplatnú (§ 41 občianskeho zákonníka) a v kumulatívne s ďalšími dôvodmi, na ktoré odvolací súd poukazoval vyššie za v celom rozsahu neplatnú, nemožno mu z hľadiska vecnej správnosti vyvođeného záveru nič vytknúť, pretože moderovať výšku úrokov z úveru je podľa názoru odvolacieho súdu neprípustné.

26. Vychádzajúc bez ďalšieho zo správnosti vyššie uvedeného záveru o absolútnej neplatnosti celej zmluvy a skutočnosť, že žalobkyňa preplatila žalovaným poskytnutý úver vo výške 1.200 eur o sumu 679,37 eur, keď žalovanému preukázateľne zaplatila celkom sumu 1.879,37 eur je správnym záver súdu

prvej inštancie o vzniku bezdôvodného obohatenia žalovaného na ťarchu žalobkyne s povinnosťou jeho vydania v sume 679,37 eur spolu s príslušným úrokom z omeškania 5 % ročne od 22. februára 2017.

27. V konečnom dôsledku ako nedôvodnú vyhodnotil odvolací súd tiež zovšeobecňujúcu námietku žalovaného o nepreskúmateľnosti dôvodov rozhodnutia vzťahujúceho sa k priznanému úroku z omeškania. Skutkové a právne závery k tejto otázke sa vzťahujúce, sú obsiahnuté v bodoch 6. až 13, kde sú riadne uvedené aj aplikované právne predpisy k tejto otázke, pričom vychádzajúc z jeho obsahu v kumulatívne podľa názoru odvolacieho súdu, odôvodnenie rozhodnutia (aj) v tejto časti spĺňa požiadavky dané ust. § 220 ods. 2 C.s.p. Samotná skutočnosť, že žalovaný sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia nestotožňuje, resp. ho považuje za nedostatočné (i keď nešpecifikuje v čom, teda akú rozhodnú skutočnosť nepovažuje vo vzťahu k úrokom za zodpovedanú), nezakladá záver o jeho nepreskúmateľnosti.

28. Odvolací súd teda nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov, spolu so správnu citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre jeho potvrdenie v celom rozsahu, za vecnej správnosti rozhodnutia tiež v častiach úroku z omeškania a náhrady trov konania medzi stranami sporu. Odvolateľ v odvolaní neuviedol žiadne rozhodujúce skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie nebol vysporiadal a ktoré by neboli predmetom jeho posudzovania.

29. Čo sa týka námietky premlčania vnesenej žalovaným vo vzťahu k tejto je potrebné poukázať na ustanovenie § 107 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka, tak ako to správne učinil súd prvej inštancie, podľa ktorého právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo. V prejednávanej veci dochádzalo k bezdôvodnému obohacovaniu žalovaného každou sumou zaplatenou nad výšku poskytnutej istiny. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 67/2011 oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t. j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr.

30. Vzhľadom na vyššie uvedené, správnym bol aj záver súdu prvej inštancie, ktorým poukázal na to, že žalobkyňa plnila žalovanému sumu vo výške 721,33 eur dňa 17. septembra 2015 (po výzve zo strany žalobkyne na predčasné splatenie zvyšku poskytnutého úveru), táto skutočnosť bola riadne preukázaná žalobkyňou. Vo vzťahu k tomuto dátumu, t. j. k 17. septembru 2015 potom začala plynúť dvojnásobná premlčacia doba, ktorá uplynula dňa 17. septembra 2017. Žalobkyňa podala žalobu na súde prvej inštancie (tu Okresný súd Dunajská Streda) dňa 23. januára 2017, teda ešte pred uplynutím premlčacej doby, z ktorého dôvodu je nad pochyby zrejmé, že nárok žalobkyne premlčaný nebol.

31. Odvolací súd uzatvára, že v prejednávanej veci odvolacie námietky žalovaného odvolací súd s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu vyhodnotil ako neopodstatnené, bez opory v zistenom a ustálenom skutkovom stave a v následnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie. Preskúmaním obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie zo zisteného skutkového stavu vyvodil správny právny záver o spotrebiteľskom charaktere zmluvného vzťahu založeného zmluvou o úvere zo dňa 21. februára 2014 medzi žalobkyňou a žalovaným (§ 52 O.z.), ktorú je potrebné posudzovať (a nároky z nej) podľa noriem spotrebiteľského práva (tiež zák. č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase jej uzavretia) a preskúmaním ktorej obsahu správne posúdil, že táto je neplatnou v celom rozsahu pre jej rozpor s dobrými mravmi a obchádzanie zákona pre neprimerane vysokú úrokovú sadzbu, pričom po zistení, že žalobkyňa zaplatila žalovanému o 679,37 eur viac ako jej žalovaný v skutočnosti poskytol (1.200 eur), titulom vydania bezdôvodného obohatenia (§ 451 ods. 1 a ods. 2, § 456, § 457 a § 458 O.z.) v uvedenom rozsahu žalovaného voči žalobkyni s príslušným úrokom z omeškania v zákonnej výške (§ 517, ods. 2 O.z., § 3 Nar. vlády č. 87/1995 Z.z.) zaviazal.

32. Vzhľadom na uvedenú argumentáciu preto odvolací súd v súlade s ustanovením § 387 ods. 1 C.s.p. rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti žaloby potvrdil, a to vrátane vecne správneho a odvolaní osobitne nenapadnutého závislého výroku o náhrade trov konania.

33. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p., § 262 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p. tak, že procesne plne úspešnému žalobcovi priznal právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške, a to z dôvodu, že strana, ktorá mala plný úspech vo veci, má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov proti strane, ktorá vo veci úspech nemala.

34. K prijatiu tohto rozsudku došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení a § 393 ods. 2 posledná veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je podľa § 421 C.s.p. prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C.s.p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).